

ตามรอยการเปลี่ยนแปลง...

ความรู้ท้องถิ่นและพื้นบ้านเพื่อธรรมาภิบาลลุ่มน้ำ

(translated from English by Kanokwan Manorom)

ตามรอยการเปลี่ยนแปลง...เป็นโครงการวิจัยริเริ่มใหม่ที่สนับสนุนงบประมาณโดยสภาการวิจัยด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แห่งประเทศแคนาดา ที่นำการวิจัยโดยมหาวิทยาลัยอัลเบอร์ตา คณะทำงานความรู้พื้นบ้านแห่งลุ่มน้ำแมคเคนซี ดินแดนนอร์ทเวสต์เทร์ริทอรีส์ และ องค์กรพันธมิตรจำนวนมากทั่วโลก ดำเนินโครงการเป็นระยะเวลามากกว่า 6 ปี (พ.ศ. 2558- พ.ศ. 2563) โครงการนี้ให้การสนับสนุนหน่วยงานระดับท้องถิ่นในการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ลุ่มน้ำแมคเคนซี และลุ่มน้ำในเครือข่ายได้แก่ ลุ่มน้ำอะเมซอนตอนล่างและลุ่มน้ำโขงตอนล่าง โดยมีเป้าหมายระยะยาวเพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มอำนาจให้กับเสียงและเรื่องราวของชาวประมงพื้นบ้านและชนพื้นเมืองให้ได้รับการยอมรับในการจัดการน้ำแบบธรรมาภิบาลในระบบนิเวศของลุ่มน้ำหลักๆ นอกจากนี้ โครงการวิจัยนี้ยังพัฒนาขึ้นเพื่อสร้างความตระหนักและให้เห็นความสำคัญของระบบนิเวศน้ำในมิติสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและพื้นที่ทางระบบนิเวศในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความอยู่ดีมีสุขกับชุมชนในด้านต่างๆ ทั้งนี้คนในลุ่มน้ำโดยเฉพาะคนพื้นเมืองมีการพัฒนาการดำรงชีพบนฐานการประมงพื้นบ้านมายาวนาน พวกเขาคือผู้ที่บอกเล่าความรู้อันลึกซึ้งซึ่งเหล่านี้ด้านประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของแบบแผนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและระบบนิเวศรวมทั้งการเชื่อมโยงระหว่างสุขภาพและพลวัตการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศแม่น้ำในชุมชนริมน้ำ การศึกษานี้ไม่เพียงศึกษาข้อมูลจากการบอกเล่าเรื่องราวลักษณะปากต่อปากต่อกันมา แต่จะเน้นการสังเกตการณ์ในพื้นที่หรือที่เรียกว่าเป็นการติดตาม "รอยการเปลี่ยนแปลง" อย่างเป็นระบบ เช่น พบว่าชนพื้นเมืองที่อยู่ในแคนาดาทางตะวันออกและชายฝั่งทางตะวันตกในพื้นที่ลุ่มน้ำแมคเคนซีมีศักยภาพในการการธำรงรักษาวิถีประมงพื้นบ้านในฐานะปฏิบัติการดำรงชีพที่มีความสำคัญยิ่งทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่สะท้อนความเป็นแคนาดา ซึ่งถ้าหากระบบนิเวศน้ำไม่สมดุลแล้ว ความเป็นสังคมนั้นจะเป็นอย่างไร?

ชาวประมงคือผู้ตามรอยการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศในพื้นที่เดิมๆ ใช้วิธีการ สัญลักษณ์และสัญญาณแบบดั้งเดิม ที่สั่งสมมาหลายชั่วอายุคน

ความรู้พื้นบ้านเหล่านี้คือกุญแจสำคัญยิ่งในการให้เราเข้าใจประเด็นต่างๆอันเป็นผลมาจากการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และการใช้ที่ดิน "โครงการตามรอยการเปลี่ยนแปลง"

นี่ไม่ใช่แค่กระบวนการทางเทคนิคใดๆแต่เป็นโครงการที่เน้นการจับตามองความเป็นคน ฟังเสียงของพวกเขา เรียนรู้จากพวกเขาและสื่อสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกับพวกเขาเพราะพวกเขาคือผู้รักษาและวางแผนสุขภาพของแม่น้ำและสุขภาพของชุมชน

www.trackingchange.ca

Social Sciences and Humanities
Research Council of Canada

Conseil de recherches en
sciences humaines du Canada

For more information, please contact:

Dr. Brenda Parlee

Associate Professor and Canada Research Chair

507 GSB, University of Alberta T6G2H1 bparlee@ualberta.ca

Mackenzie River Basin Board Traditional Knowledge Steering Committee

Mackenzie River Basin Board Secretariat

4th Floor, 5019-52nd St. - P.O. Box 2310 Yellowknife, NT X1A 2P7 don.pittman@ec.gc.ca